

TSPAKB Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği**14. Üye Toplantısı Yapıldı**

14. Üye Toplantımız 27 Ekim 2005 tarihinde, Birlik merkezinde yapıldı. Toplantıda ağırlıklı olarak, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından hazırlanan Sermaye Piyasası Kanunu Tasarısı Taslağı ve yeni vergi sistemi değerlendirildi. Üyelerimiz ayrıca piyasa-mızdaki son gelişmeleri tartışarak çeşitli konularda görüşlerini paylaşma fırsatı buldular.

Toplantının başlıca konusu, 2006 yılından itibaren uygulanmaya başlanacak olan, para ve sermaye piyasası araçlarının yeni vergileme sistemi idi. Üyelerimiz, konuya ilişkin olarak Birliğimiz görüş ve önerilerinin hayata geçirilmesi yönünde yürütülen çar-

lışmalarla beraber, Maliye Bakanlığı'nca yürütülen yasa değişikliği çalışmalarını hakkında bilgilendirildiler.

Ayrıca, Sermaye Piyasası Kanunu Tasarısı Taslağı hakkında çar-

lışma grubu ve alt çalışma gruplarınınca hazırlanan rapor değerlendirildi. Toplantıda, üye temsilcilerimizin görüş ve önerileri çerçevesinde genişletilen raporun Kurul'a iletilmesi benimsendi.

2005/06 Faaliyet Verileri

Aracı kurumların 2005 yılının ilk yarısına ait verilerini konsolide ettik. Haziran 2005 verilerine göre, hisse senedi işlem hacmi bir önceki yılın aynı dönemine göre %19 oranında artmış, yabancı

yatırımcıların işlem hacmi payı ise %12'den %18'e yükselmiştir.

Kredi hacmi geçen yıla kıyasla %50'ye yakın bir artış göstermişken, ilk çeyrek sonuna göre önemli ölçüde daralmıştır.

Aracı kurumlar, varlık yönetimi faaliyetlerini portföy yönetim şirketlerine devretmeye devam etmişlerdir.

Yatırımcıya hizmet verilen şube sayısı geçen seneye kıyasla önemli ölçüde artmış, fakat, ilk üç

aya kıyasla azalmıştır.

İnternet işlemleri hızlı gelişimini sürdürmüştür. İnternet üzerinden yapılan işlem hacmi, toplamın %5,4'ü ile en yüksek seviyesine ulaşmıştır.

2001 yılından bu yana, ilk defa olarak 2005 Haziran döneminde sektörde çalışan sayısındaki düşüş durmuştur. Çalışanların yaş ortalamaları ve iş tecrübeleri artmaya devam etmiştir. Faaliyet verileriyle ilgili analizimizi **Sayfa 7**'de bulabilirsiniz.

Sunuş

Değerli **gündem** okurları,

Yeni Sermaye Piyasası Kanunu çerçevesinde sermaye piyasamız yeniden şekilleniyor. Bu süreçte Birliğimiz, üyelerimizin değerli katkılarıyla görüş ve öneriler geliştirmeye devam ediyor. Bu amaçla, Birliğimiz bünyesinde oluşturulan "Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Çalışma Grubu" ve burada şekillenen alt çalışma gruplarının hazırlanan rapor 14. Üye Toplantımızda üyelerimizin dikkatine sunuldu. Yapılan tartışmaların ardından, üyelerimizin görüşleri değerlendirilmek üzere Kurul'a iletildi.

Öte yandan Kurul, sektörümüz açısından çok önemli bir karar aldı; komisyon tarifesinde tam serbestiye geçildi. Bu husustaki son Birlik Yönetim Kurulu kararının Sermaye Piyasası Kurulu'na sunulmasını takiben Kurul, 2006 yılı başından itibaren, aracı kurumların hisse senedi alım-satım işlemlerinde müşterilerinden tahsil edecekleri aracılık komisyonu oranının serbestçe belirlenebilmesi yönünde karar aldı. Piyasa ekonomisinin doğal gereği olan ve gelişmiş sermaye piyasalarında uzun yıllardır uygulanan serbest komisyon uygulamasının sektörümüze hayırlı olmasını diliyorum. Ayrıca bu ay Birliğimizin yapıcı ve ısrarlı çalışmalarının sonucunda Para ve Sermaye Piyasalarının vergilendirilmesinde önemli değişiklikler yapıldı. Yapılan değişiklikleri olumlu bulmakla birlikte yapılanları hatırlatmakta yarar görüyoruz.

• Biliyorsunuz, Birliğimiz, başlangıçta, hisse senetle-

rinde vergi sorumluluğunun Merkezi Kayıt Kuruluşu veya Takasbank'ta olması gerektiğini söylemiş, ayrıca hisse senetlerine 2005 ve 2006 yıllarında stopajın sıfır olması, müteakiben yeni sisteme dahil olması gerektiğini vurgulamıştı. Ancak Kanun 2004 yılında yürürlüğe girdiğinde vergi sorumlusu olarak Banka ve Aracı Kurumlar işaret edildi. Bu sistem içinde hiç olmazsa dar mükellef kurumların vergi sorumlusunun yerel saklama bankaları olması gerekiyordu. Birliğimiz bu hususu yazılı olarak Bakanlığa ilettili. Ancak bu talep olumlu karşılık bulmadı.

- Birliğimiz stopaj oranının mali sistemi büyütecek, kayıt dışılığı önleyecek bir oran olması gerektiğine inanıyordu. Bu oran %10'dan fazla olmamalıydı. Hiç olmazsa riskli bir yatırım aracı olan hisse senetlerinde %10 olmalıydı. Bu öneri benimsenmedi.
- Kurumsal yatırımcılar desteklenmeli ve teşvik edilmeli, kurumsal yatırımcılar mevcut sistemde istisna teşkil etmeliydi. Yeni yasa esas olarak kurumsal yatırımcıya özellikli bir teşvik sistemi getirmede.
- Hisse senetlerini elde tutma süresi gelişen bir sermaye piyasasına sahip ülkemizde üç ay ile sınırlı olmalıydı; üç aydan fazla elde tutulan hisse senetleri kazançlarından vergi alınmamalıydı. Elde tutma süresi sadece 1 yıla sınırlandı.
- "Margin Trading" olarak nitelendirilen kredili hisse senedi işlemleri sermaye piyasalarının doğal bir parçası olduğu gerçeğinden hareketle bu işlemlerdeki kredi faizleri de maliyet unsuru olarak kabul edilmeliydi. Bu da olmadı.

Görüldüğü üzere bardağın dolu ve boş yanı var... Boşluklar bizim yeni dönem çalışma gündemimizi oluşturuyor. El birliği ile görüşlerimizi ve vergi uygulamalarına ilişkin sorunlarımızı dile getireceğiz ve çözümler bulacağız.

Saygılarımla,

Müslüm DEMİRBILEK
BAŞKAN

Birlik'ten Haberler...

Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Raporu Kurul'a İletildi

Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Tasarısı Taslağı hakkında sektör görüş ve önerilerinin belirlenmesi amacıyla, Birliğimiz nezdinde tüm üyelerimizin katılımıyla "Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Çalışma Grubu" oluşturulmuştu. Çalışma Grubu daha sonra 4 alt çalışma grubuna ayrılarak çalışmalarını sürdürmüştür. Sonuçta, Ekim ayı içinde sektörümüzün konuya ilişkin görüş ve önerilerini içeren bir rapor hazırlanmıştır.

Çalışma grubu ve alt çalışma gruplarınca hazırlanan rapordaki görüş ve öneriler 27 Ekim 2005 tarihinde yapılan 14. Üye Toplantısında değerlendirilerek, yapılacak çalışmalarda katkı sağlamak üzere Kurul'a iletilmiştir.

Komisyon Tarifesi Serbest Bırakıldı

Birlik Yönetim Kurulu, piyasa ekonomisinin doğal gereği olan, Avrupa ülkelerinde ve gelişmiş sermaye piyasalarında uygulanan, komisyon tarifesinde tam serbestiye ülkemizde de geçilmesi gerektiği yönündeki kararını Sermaye Piyasası Kurulu'na sunmuştu. Birliğimiz önerisini değerlendiren Kurul, 14 Ekim 2005 tarihli toplantısında;

a. 01.01.2006 tarihinden itibaren, asgari komisyon uygu-

lamasına ve komisyon iadesi uygulamasına son verilerek, aracı kurumların ikincil piyasada gerçekleştirecekleri hisse senedi alım-satım işlemlerinde müşterilerinden tahsil edecekleri aracılık komisyonu oranının, aracı kurum ve müşteri arasında serbest olarak belirlenebilmesi uygulamasına geçilmesine,

b. 01.01.2006 tarihinden itibaren, aracı kurumların, yatırımcıların hak ve yararlarını zedeleyici, iyi niyet kurallarına aykırı, abartılmış, gerçeğe uymayan, müşterilerini veya kamuoyunu yanıltıcı bilgileri içermemek kaydıyla, uygulamaya başlamadan önce promosyon kampanyasının detaylarını Kurul'a ya-

zılı olarak bildirmeleri ve kendilerine Kurul tarafından 10 iş günü içerisinde aksi bildirilmedikçe promosyon kampanyası düzenleyebilmelerine imkan sağlanmasına,

c. Asgari komisyon ve komisyon iadesi uygulamalarının kaldırılması ve promosyon uygulamalarına izin verilmesi yönündeki Kurul kararının 01.01.2006 tarihinden itibaren uygulanmaya başlayacağına ilişkin hususun Kurul Haftalık Bülteni ile duyurulmak ve Birliğimiz tarafından da bütün üyelere duyurulmak suretiyle aracı kurumlara geçiş ve hazırlık süreci tanınmasına,

karar vermiştir.

Yeni Vergileme Sisteminde Değişiklikler Yapıldı

31 Aralık 2004 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 5281 sayılı yasayla, 1 Ocak 2006 tarihinden geçerli olmak üzere, para ve sermaye piyasası araçlarının vergileme sisteminde çok önemli değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişiklikler Vergi Konseyi tarafından oluşturulan "Finansal İş ve İşlemlerin Vergilendirilmesi Alt Çalışma Komitesi"nce hazırlanan "Para ve Sermaye Piyasalarının Vergilendirilmesi Raporu"nda yer alan ilkelerle büyük ölçüde uyumludur. Bununla beraber, özellikle;

- Aracı kuruluşların sorumluluğunun sınırlanması,
- Stopaj oranı,
- Stopaj matrahının belirlenmesi, dönemler ve kurumlar arası zarar mahsubu,
- Hisse senetlerine ilişkin maliyet hesaplama yöntemi,
- Hisse senetlerinde elde tutma süresi,

gibi hususlarda çok önemli farklılıklar ortaya çıkmıştır.

Bu farklılıkların giderilmesi için Birliğimiz etkin çalışmalar yürütmüş, yeni vergileme sisteminin uygulanması ile ilgili yasal ve teknik sorunlar ele alınıp, çözüm önerileri üretilmeye çalışılmıştır. Konuyla ilgili olarak Birliğimiz bünyesinde sektör temsilcilerimizin geniş katılımıyla bir çalışma grubu da oluşturulmuş olup, T.C. Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı temsilcilerinin katılımıyla bir dizi toplantı yapılmıştır.

Yapılan toplantılar neticesinde Gelir İdaresi Başkanlığı'nca konuya ilişkin olarak yasa değişikliği çalışmaları yürütülmüş ve yapılan değişiklikler Maliye Bakanı Sayın Kemal Unakıtan ve Devlet Bakanı Sayın Ali Babacan tarafından kamuoyuna açıklanmıştır.

Yapılan açıklamalar sonucunda;

- Aracı kuruluşlarımızın sorumluluğunun, kendi kurumları nezdindeki bilgilerin doğruluğu ile sınırlı tutulması, diğer kuruluşların veya müşterinin bizzat beyan edeceği bilgilerin doğru olmamasından sorumlu tutulmayacakları,
- Stopaj matrahının tespitinde, kurumlar arası ve dönemler arası geçmişe yönelik kar zarar mahsubu yapılmasına ihtiyari beyanname sistemi ile imkan tanınması,
- Hisse senetlerinde elde tutma sürecine bağlı muafiyette, elde tutma süresinin 1

yıla indirilmesi,

- Hisse senetlerine ilişkin maliyet hesaplama yönteminde gün içi işlemlerde ağırlıklı ortalama fiyat yönteminin kullanılması,
- Yabancı yatırımcıların 01.01.2006 tarihi öncesine ait menkul kıymetlerin vergilendirilmesinde, yerli yatırımcılarla eşitlik sağlanarak mevcut vergileme rejiminin geçerli olması,
- Türkiye'deki bankaların kendi aralarındaki mevduattan, aracı kurumların ise borsa para piyasasında değerlendirdikleri kendilerine ait paralardan elde ettikleri faizlerin, tevkifat kapsamında çıkarılması,

konularında sektörde oluşan görüş ve önerilerin büyük ölçüde dikkate alındığı görülmüş, uzun zamandır tartışılan ve gündemde belirsizlik yaratan hususlar açıklığa kavuşturulmuştur.

Bununla birlikte,

- Para ve sermaye piyasası araçlarından elde edilecek kazançların vergilendirilmesinde %15 tevkifat oranının gözden geçirilerek, mali sistemi büyütecek ve kayıt dışılığı önleyecek bir altın oranın tespit edilmesi,
- Dar mükellefler için tevkifat sorumluluğunun yerel saklama bankaları tarafından yerine getirilmesi yönünde sektörümüzde oluşan ortak görüşün hayata geçirilmesi,
- Uygulamada ortaya çıkabilecek aksaklıkların giderilmesi,

hususlarında sektör temsilcilerinin görüş ve önerilerinin hayata geçirilebilmesi amacıyla vergi idaresi ile etkin bir diyalog içerisinde çalışmalar sürdürülecektir.

API Teminatları İçin TCMB'ye Başvuruldu

Bilindiği üzere, aracı kurumların açık piyasa işlemlerine (API) katılabilmesi için, piyasaya katılım koşulları arasında, ödenmiş sermayelerinin en az %10'unu karşılayacak tutarda DİBS'in T.C. Merkez Bankası nezdinde bloke edilmesi gerekliliği yer almaktadır.

Bankalar ve aracı kurumlar arasında katılım farklılığı yaratan söz konusu düzenleme, aracı kurumlara önemli bir maliyet getirmektedir.

İlgili düzenlemenin piyasa derinliğinin artırılması yönünde yeniden değerlendirilerek, bankalar ile aracı kurumlar arasındaki söz konusu katılım farklılığının giderilmesi ve/veya katılım teminat-

Kasım-Aralık 2005 Lisanslama Eğitim Programı

Eğitim Tarihi	Eğitim Adı	Lisans Türü	Süre
17 Kasım	İlgili Vergi Mevzuatı	Temel/ İleri	1 gün
30 Kasım	Menkul Kıymetler ve Diğer Sermaye Piyasası Araçları	Temel/ İleri	1 gün
6-8 Aralık	Sermaye Piyasası Mevzuatı, İlgili Mevzuat ve Etik Kurallar	Temel/ İleri	2½ gün
9 Aralık	Hisse Senedi Piyasaları	Temel	1 gün
14 Aralık	Tahvil ve Bono Piyasaları	Temel	1 gün
23 Aralık	Diğer Teşkilatlanmış Piyasa ve Borsalar	Temel	½ gün
24-25 Aralık	Genel Ekonomi ve Mali Sistem	Temel/ İleri	2 gün
26-28 Aralık	Temel Finans Matematiği, Değerleme Yöntemleri, Muhasebe ve Mali Analiz	Temel	3 gün
12-13 Kasım	Analiz Yöntemleri	İleri	2 gün
16-18 Kasım	Ulusal ve Uluslararası Piyasalar	İleri	3 gün
19-20 Kasım	Muhasebe, Denetim ve Etik Kurallar	İleri	2 gün
3-4/10-11 Aralık	Finansal Yönetim	İleri	4 gün
9-11 Aralık	Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasalarının İşleyişi, Türev Araçlar, Türev Araçlarla Arbitraj ve Korunma	Türev Araçlar	3 gün
16 Aralık	Muhasebe, Takas ve Operasyon İşlemleri	Türev Araçlar	1 gün

larının çeşitlendirilmesi yönünde, Birliğimiz Merkez Bankası nezdinde girişimde bulunmuştur.

Lisanslama Sınavlarına Hazırlık Eğitimleri

21-22 Ocak 2006 tarihlerinde düzenlenecek olan sermaye piyasası faaliyetleri Temel Düzey, İleri Düzey ve Türev Araçlar lisanslama sınavlarına yönelik eğitimlerimiz 382 no'lu genel mektup ile üyelerimize duyurulmuştur. Eğitimlere ilişkin detaylar Birliğimizin www.tspakb.org.tr internet adresinde Eğitim/Tanıtım bölümünden de takip edilebilir.

Kasım ve Aralık aylarında gerçekleşmesi planlanan lisanslama sınavlarına hazırlık eğitimlerimizin detayları tabloda yer almaktadır.

Mesleki Gelişim Eğitimleri

Mesleki gelişim eğitimlerine yönelik programımız 18 Ekim 2005 tarihinde 379 no'lu genel mektup ile üyelerimize duyurulmuştur. Bu eğitimlere ilişkin detaylar da Birliğimizin internet adresinden takip edilebilir.

Eğitimlerimize başvurular, eğitim başlama tarihinin 3 gün öncesine kadar devam etmekte olup, bireysel başvurular da kabul edilmektedir.

Kasım-Aralık 2005 Mesleki Gelişim Eğitimleri Eğitim Programı		
Eğitim Tarihi	Eğitim Adı	Süre
19-20 Kasım	Basel II Çerçevesinde Kredi Risk Derecelendirme Sistemleri ve Metotları	2 gün
21-22 Kasım	Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ve SPK'nın Muhasebe Standartları	2 gün
21-25 Kasım/ 28 Kasım	VOB-Üye Temsilcisi	6 gün
23-24 Kasım	İç Denetim Açısından Türev Ürün Operasyonları	2 gün
28 Kasım	Türev Ürünler ve VOB Kontratlarının Pazarlanması	1 gün
29 Kasım	VOB-Uygulama	1 gün
03-05 Aralık	Sermaye Piyasalarında Uygulamalı Portföy Yönetimi	3 gün
20-21 Aralık	Türev Ürünler ve Uygulamaları – İleri Düzey	2 gün

Lisans Başvurularınızı Bekliyoruz

Lisanslama ve Sicil Tutma Sistemi'nde kayıtlı kişi sayısı 17.189 kişiye ulaşmıştır. Birliğimize ulaşan başvurulardan lisans belgesi düzenlenenlerin sayısı 3.776 olup, dağılımı tabloda yer almaktadır.

Lisans Türü	Kazanılan Lisans	Başvurulan Lisans	Onaylanan Lisans
SPF İleri Düzey	3,232	1,473	810
SPF Temel Düzey	9,915	3,625	2,201
Türev Araçlar	950	338	325
Değerleme Uzmanlığı	305	256	250
Takas ve Operasyon	636	221	190
Kredi Derecelendirme Uzmanlığı	1	-	-
Kurumsal Yönetim			
Derecelendirme Uzmanlığı	7	-	-
Toplam	15,046	5,913	3,776

AYIN İNCELEME KONUSU

Aracı Kurumların 2005/06

Faaliyet Verileri

Bu ayki raporumuzda 101 aracı kurumun 2005/06 dönemi konsolide faaliyet verilerini ele almaktayız. Verilerin detayları www.tspakb.org.tr adresli sitemizde "Veri Bankası" bölümünde yer almaktadır.

Hisse Senetleri Piyasası Faaliyetleri

IMF ile anlaşma ve Avrupa Birliği üyeliğine dair iyimser beklentilerle, yılın ilk iki ayında İMKB-100 endeksi %14 artış sergilemiştir. Ancak, uluslararası piyasalardan kaynaklanan tedirginlikle Mart ayında hava olumsuzlaşmış ve endeks %10 kadar değer kaybetmiştir. Nisan ayında da %8 oranında da düşüş gösteren endeks, Mayıs ve Haziran aylarında özelleştirme alanındaki olumlu gelişmeler ve temel ekonomik göstergelerdeki iyileşme nedeniyle tekrar artarak yılbaşındaki seviyelerin üzerine çıkmıştır.

Aracı kurumların toplam hisse senedi işlem hacmi ilk çeyrekte 145 milyar YTL iken, ikinci çeyrekte 96 milyar YTL'ye inmiştir. Böylece, yılın ilk yarısında aracı kurumların hisse senedi işlem hacmi 241 milyar YTL (180 milyar \$) olarak gerçekleşmiştir. İkinci çeyrekteki daralmaya rağmen ilk altı aylık rakam, 2004'ün aynı dönemine göre %19 oranında artışı ifade etmektedir.

Aracı kurumların işlem hacminin müşteri bazındaki hareketleri incelendiğinde, yerli yatırımcıların ilk altı aydaki işlem hacimlerinin geçen yıla kıyasla %11, yabancı yatırımcıların işlem hacminin ise %74 oranında arttığı gözlenmektedir. Böylece, 2004 yılının ilk altı ayında %12 ve 2004 yılı toplamında %13 olan yabancı yatırımcıların işlem hacmi

Aracı Kurumların İşlem Hacmi			
	2004/06	2005/06	Değişim
Milyar YTL	202.9	240.8	18.7%
Milyar \$	146.1	179.8	23.1%

Kaynak: İMKB

Müşteri Bazında Hisse Senedi İşlem Hacmi		
	2004/06	2005/06
Yurtiçi Yatırımcı	87.7%	81.9%
Bireysel	71.8%	67.0%
Kurumlar	10.9%	11.4%
Kurumsal Yatırımcılar	5.0%	3.5%
Yurtdışı Yatırımcı	12.3%	18.1%
Bireysel	0.4%	0.3%
Kurumlar	6.1%	6.2%
Kurumsal Yatırımcılar	5.9%	11.6%
TOPLAM	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

mindeki payı, 2005 yılının ilk yarısında %18 seviyesine yükselmiştir.

Departman bazında işlem hacmi dağılımı incelendiğinde, müşteri bazındaki dağılıma paralel şekilde yurtdışı müşterilerin payının arttığı gözlenmektedir. Müşteri bazında dağılımda verilen yurtdışı yatırımcı payı (%18,1) ile departman bazında dağılımda yurtdışı pazarlama departmanının payı (%17,6) birbirine eşit değildir. Çünkü ilk tablo hangi tip müşterilerin ne kadar işlem yaptığını gösterirken, ikinci tablo hangi kanalları kullanarak işlem yaptıklarını göstermektedir. Kısacası, bazı yabancı müş-

Departman Bazında Hisse Senedi İşlem Hacmi		
	2004/06	2005/06
Yurtiçi Pazarlama	27.8%	26.1%
Şubeler	20.0%	18.6%
Acenteler	22.8%	20.8%
İrtibat Bürosu	2.5%	2.4%
İnternet	4.5%	5.4%
Çağrı Merkezi	1.0%	0.9%
Yatırım Fonları	2.6%	1.7%
Portföy Yönetimi	1.0%	0.7%
Kurum Portföyü	5.6%	5.7%
Yurtdışı Pazarlama	12.1%	17.6%
TOPLAM	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

terilerin yurtdışı pazarlama bölümünden değil, başka kanallardan işlem yaptıkları anlaşılmaktadır. Nitekim buradaki rakamlar, banka kökenli bir aracı kurumun yabancı müşterilerinin işlemlerini acente üzerinden yapmalarından dolayı farklıdır.

Yabancı yatırımcıların İMKB'ye olan ilgisi ile, yurtdışı pazarlama departmanı kullanılarak yapılan işlem hacmi önemli bir artış sergilemiştir. Yurtdışı pazarlamadaki artışla beraber, tüm yurtiçi departmanlara ait işlem hacmi paylarında azalma görülmektedir. Tek istisna internet işlemleridir. İnternet işlemleri önceki yıla göre %41 oranında artmış ve toplam işlem hacminin %5,4'ünü oluşturur hale gelmiştir.

Aracı kurumların merkez dışı örgütlerinden (şube, acente, irtibat bürosu) ve alternatif dağıtım kanallarından (internet, çağrı merkezi) yapılan işlemlerin toplam işlem hacmindeki payı 2005/06 döneminde %48 olmuştur. 2004/06 döneminde bu oran %51 idi. Aracı kurumların kendi nam ve hesaplarına yaptıkları işlemleri gösteren kurum portföyü işlemlerinin payında önemli bir değişiklik olmamıştır.

Yatırım Bankacılığı Faaliyetleri

Haziran 2005 sonu itibariyle, aracı kurumların elinde 328 adet yatırım bankacılığı sözleşmesi bulunmaktadır. Bunlardan 18'i süresi dolmak veya feshedilmek suretiyle iptal olurken, 95'i tamamlanmıştır. Kalan 215 proje ise devam etmektedir.

2004/06 döneminde toplam 95 kurumsal finansman projesi tamamlanırken, bu sayı 2004/06 döneminde 131 olmuştur.

Yılın ilk çeyreğinde 1 adet borsa yatırım fonu halka arz edilmişken, ikinci çeyrekte 3 halka arz gerçekleştirilmiştir. 1 adet sözleşmenin feshedildiği ve 1 adet sözleşmenin de süresinin dolduğu göz önüne alındığında, Haziran 2005 sonu itibariyle aracı kurumların elinde 24 halka arz projesi bulunduğu ortaya çıkmaktadır.

Sermaye artırımı ve temettü dağıtımlarında tamamlanan proje sayısı geçen yılın aynı döneminde 50 iken, 2005/06 döneminde 46 olarak gerçekleşmiştir. Fakat burada ilginç bir farklılaşma göze çarpmaktadır. İlk altı ayda sermaye artırımı sayısı 2004'te 35 iken, 2005'te 17'dir. Aracı kurum kullanarak sermaye artırımı yapan şirket sayısı yarı yarıya azalmıştır. Aracı kurum kullanarak temettü dağıtan şirket sayısı ise 15'ten 29'a çıkmıştır. Kısacası, daha az sayıda şirket sermaye artırımına giderken, temettü dağıtan şirket sayısı artmıştır.

Tamamlanan diğer danışmanlık hizmetleri ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 62'den 33'e gerilemiştir. Ancak 2004/06 döneminde tamamlanan 62 projenin 52 tanesi, dolaşımda olmayan hisse senetlerinin Takasbank'a teslim edilip dolaşıma alınmasını sağlama amaçlı işlemidir. Bu işlemler çıkarılırsa diğer danışmanlık başlığı altında tamamlanan proje sayısı 2004/06 dönemi için 10'a inmektedir.

2005/06 döneminde, aracı kurumlar 18 özelleştirme projesinde alım tarafında danışmanlık hizmeti sunmak üzere sözleşme yapmıştır. Bunlardan 6'sı tamamlanmıştır. Ayrıca, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na danışmanlık verilen 9 proje bulunmakta olup, bu projelerden 2 tanesi de sonuçlanmıştır.

Şirket satın alma/birleşme (tabloda SAB) işlemlerine bakıldığında, alış ve satış tarafında 2'şer projenin tamamlanmış olduğu görülmektedir. Bununla beraber, üzerinde çalışılan 83 proje devam etmektedir.

	Kurumsal Finansman Faaliyetleri (Proje Sayıları)				
	2004/06		2005/06		
	Tamamlanan	Toplam Sözleşme	Tamamlanan	Süresi Dolan	Fesih Edilen
Halka Arz	7	30	4	1	1
SAB-Alış	5	31	2	1	1
SAB-Satış	2	66	2	3	5
Finansal Ortaklık	1	19	0	2	0
Özelleştirme-Alış	1	18	6	2	0
Özelleştirme-Satış	3	9	2	0	0
Sermaye Artırımı	35	49	17	0	2
Temettü Dağıtım	15	58	29	0	0
Diğer Danışmanlık	62	48	33	0	0
TOPLAM	131	328	95	9	9

Kaynak: TSPAKB

Portföy Yönetimi Faaliyetleri

Haziran 2005 sonu itibarıyla aracı kurumlarca portföyleri yönetilen 839 bireysel ve kurumsal yatırımcının toplam 3 milyar YTL'lik portföyü bulunmaktadır. Toplamda aracı kurumların portföy yönetimi hizmeti sunduğu müşteri sayısı ile yönetilen portföy büyüklükleri sırasıyla %11 ve %25 oranlarında düşüş sergilemiştir.

Aracı kurumların yönettiği A tipi yatırım fonu sayısı geçen yılın aynı dönemine kıyasla 9 adetlik azalma ile 40'a düşmüştür. Bu fonların toplam portföy büyüklüğü ise %47 gerilemiştir. Aracı kurumların yönettiği B tipi fonların sayısı da 54'ten 49'a düşmüş, portföy büyüklüğü ise %27 oranında daralmıştır. Düşüş büyük oranda bu hizmetlerin portföy yönetim şirketlerine devredilmesinden kaynaklanmaktadır.

Bireysel yatırımcılar tarafında, yatırımcı sayısı %10 düşerken portföy büyüklüğü %10 oranında artmıştır. Bireysel yatırımcılarda kişi başı ortalama portföy büyüklüğü 156.000 YTL civarında gerçekleşmiştir. Rakamları değerlendirirken, herhangi bir bireysel yatırımcının birden fazla aracı kurumda hesabı bulunabileceği göz önüne alınmalıdır.

Aracı kurumların portföy yönetimi hizmeti sundukları kurumsal yatırımcılar hem sayıca hem de toplam portföy büyüklüğü açısından düşüş sergilemiştir. Portföy yönetimi hizmeti verilen diğer kurumların sayısı da gerilemiş ancak portföy büyüklüğü önemli ölçüde artarak 155 milyon YTL olmuştur. Ancak, mutlak rakam olarak bakıldığında bu sayının da düşük olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak, portföy yönetim hizmetlerinin portföy yönetim şirketlerine devredilmesiyle, aracı kurumların portföy yönetimi hizmeti sundukları toplam yatırımcı sayısı ve yönetilen portföy büyüklüğü düşüş göstermiştir.

SPK verilerine göre portföy yönetim şirketlerindeki bireysel müşteri sayısı 2005/06 döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 89 kişilik artışla 2.051 olmuştur. Bireysel yatırımcıların ortalama portföy büyüklüğü ise %72 artışla 107 bin YTL'den 184 bin YTL'ye yükselmiştir. Kurumsal yatırımcılar (yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, emeklilik yatırım fonları ve sigorta şirketleri) ve tüzel yatırımcıların portföy büyüklüğü ise 2004/06 dönemine göre %33 oranında artarak 27 milyar YTL olmuştur.

Aracı Kurumlarda Portföy Yönetimi

	2004/06	2005/06	Değişim
Portföy Yönetimindeki Yatırımcı Sayısı	944	839	-11.1%
Bireysel Yatırımcı Sayısı	804	720	-10.4%
A Tipi Yatırım Fonu Sayısı	49	40	-18.4%
B Tipi Yatırım Fonu Sayısı	54	49	-9.3%
Diğer Kurumsal Yatırımcı Sayısı	13	11	-15.4%
Diğer Kurum Sayısı	24	19	-20.8%
Yönetilen Portföy Büyüklüğü (mn YTL)	3,889	2,938	-24.4%
Bireysel Yatırımcı Portföy Büyüklüğü	102	112	10.3%
A Tipi Yatırım Fonu Portföy Büyüklüğü	188	101	-46.5%
B Tipi Yatırım Fonu Portföy Büyüklüğü	3,418	2,495	-27.0%
Diğer Kurumsal Yatırımcı Portföy Büyüklüğü	95	75	-20.2%
Diğer Kurum Portföy Büyüklüğü	85	155	81.0%

Kaynak: TSPAKB

Portföy Yönetim Şirketleri

	2004/06	2005/06	Değişim
Portföy Yönetimindeki Yatırımcı Sayısı	2,279	2,431	6.7%
Bireysel	1,962	2,051	4.5%
Kurumsal-Tüzel	317	380	19.9%
Yönetilen Portföy Büyüklüğü (mn YTL)	20,529	27,411	33.5%
Bireysel	210	377	79.5%
Kurumsal-Tüzel	20,319	27,034	33.0%

Kaynak: SPK

Kurumsal ve tüzel yatırımcılarıyla beraber, portföy yönetim şirketlerince yönetilen toplam portföy büyüklüğü %34 artışla 27,4 milyar YTL olmuştur.

Kredili İşlemler

Aracı kurumlarla kredili işlem sözleşmesi bulunan müşteri sayısı Haziran 2004 ile Haziran 2005 arasında %12,5 oranında artarken, aktif olarak kredi kullanan müşteri sayısı %1,5 oranında düşüş göstermiştir. 2005/06 dönemi itibarı ile sektörün açtığı toplam kredi bakiyesi 268 milyon YTL'ye yükselerek, 2004 yılının aynı dönemine göre %48 artış göstermiştir. Bununla beraber, kişi başına kullanılan

Kredili İşlemler	2004/06	2005/06	Değişim
Kredi Sözleşmeli			
Müşteri Sayısı	37,383	42,044	12.5%
Kredi Kullanan			
Müşteri Sayısı	8,213	8,102	-1.4%
Kredi Bakiyesi			
(bin YTL)	181,216	268,280	48.0%
Kişi Başına			
Kredi Bakiyesi	22,064	33,113	50.1%
Kaynak: TSPAKB			

kredi miktarı 22.064 YTL'den 33.113 YTL'ye çıkmıştır.

Rakamları değerlendirirken, bir müşterinin birden fazla aracı kurumdan kredi kullanma ihtimali göz önüne alınmalıdır.

Erişim Ağı Şube Ağı

Aracı kurumların müşterilerine hizmet verdikleri fiziki satış noktası sayısı 2004'ün Haziran ayında 4.104 iken 2005'in Haziran ayında 4.675'e yükselmiştir.

Aracı kurumların doğrudan sahip oldukları şube ve irtibat bürosu sayılarında önemli bir değişiklik görülmemektedir. Bununla beraber, acente şubesi sayısı geçen yılın aynı dönemine kıyasla 570 adetlik bir artış göstermiştir. Bu durum TMSF bünyesinde bir bankanın bir kamu bankası ile birleşmesinden kaynaklanmaktadır. Birleşmenin ardından banka şubelerinin tamamında acentesi olunan aracı kurumun ürünleri de sunulabilir hale gelmiştir. Son bir yıl içindeki toplam acente şubesi sayısı artışının 386'sı bu birleşme ve sistem değişikliğinden kaynaklanmaktadır.

Bunun dışında bir özel finans kurumu ile acentelik sözleşmesi imzalayan bir aracı kurum 40 şubeden hizmet vermeye başlamıştır. Bu iki etkinin dışında kalan artış ağırlıklı olarak banka kökenli aracı kurumlarla acentelik sözleşmesi olan bankaların şube sayılarının artışından, veya bankanın mevcut şubeleri arasında yatırım hizmeti verenlerin sayısının artmasından kaynaklanmaktadır.

Şube Ağı	2004/06	2004	2005/06
Şube	221	224	222
İrtibat Bürosu	69	67	69
Acente Şubesi	3,814	4,450	4,384
Toplam	4,104	4,741	4,675
Kaynak: TSPAKB			

Öte yandan, tablo incelendiğinde fiziki erişim noktası sayısının yılbaşına kıyasla azaldığı da görülmektedir. 2005'in ilk altı ayında acente şubesi sayısı 66 adetlik bir düşüş göstermiştir. Bu düşüş ise, yukarıda bahsedilen banka birleşmesinin ertesinde, bazı şubelerin kapatılmasından kaynaklanmaktadır.

İnternet İşlemleri

Aracı kurumların internet ve çağrı merkezi işlemlerine dair verilerini değerlendirirken bir yatırımcının birden fazla kurumda müşteri olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

İnternet üzerinden hizmet sunan kurum sayısı 2004 sonu itibariyle 50'ye çıkmış ve 2005 yılının ilk çeyreğinde 51 olmuştu. 2005 yılının ikinci çeyreğinde ise 5 aracı kurum daha internet üzerinden işlemlere başlamış ve Haziran ayı itibariyle internet üzerinden hizmet sunan kurum sayısı 56'ya yükselmiştir. Bu da bir önceki yılın aynı dönemine göre 9 kurumun daha internet işlemlerine başladığını göstermektedir.

İnternette işlem yapma olanağı sunan aracı kurum sayısı artarken, internet müşterisi sayısı azalmış, fakat internet müşterileri daha aktif işlem yapar hale gelmişlerdir.

Emri gerçekleşen müşteri sayısı 87.000'den

İnternet İşlemleri	2004/06	2005/06	Değişim
Aracı Kurum Sayısı	47	56	19.1%
İletilen Emir Sayısı	7,962,427	9,081,935	14.1%
Gerçekleşen Emir Sayısı	4,374,521	5,087,599	16.3%
Emir İleten Farklı Müşteri Sayısı	93,243	90,587	-2.8%
Emri Gerçekleşen Farklı Müşteri Sayısı	87,436	84,668	-3.2%
İletilen Hisse Senedi Hacmi (mn YTL)	17,734	25,211	42.2%
Gerçekleşen Hisse Senedi Hacmi (mn YTL)	9,192	12,938	40.8%
Kaynak: TSPAKB			

85.000'e gerilemiştir. Ancak gerçekleşen emir sayısı %16 oranında artarak 4,4 milyondan 5 milyona yükselmiştir. İnternet üzerinden gerçekleşen işlem hacmi ise %41 artışla 13 milyar YTL'yi bulmuştur. Böylece, internet üzerinden yapılan işlemlerin toplamdaki payı 2004/06 dönemine göre %4,5'ten %5,4'e yükselmiştir.

İnternet işlemlerinde, iletilen emir sayısının %56'sının gerçekleştiği gözlenmektedir. Gerçekleşen hisse senedi işlem hacmi de verilen emir hacminin %51'i seviyesinde olmuştur. İnternet üzerinden iletilen ortalama emir büyüklüğü 2.776 YTL, emir başına gerçekleşen ortalama hisse senedi hacmi ise 2.543 YTL seviyesindedir.

Müşteri başına gerçekleşen işlem hacmi, 2005'in ilk altı ayında geçen yılın aynı dönemine kıyasla %45 artarak 153.000 YTL seviyesine çıkmıştır. Bu, bir müşterinin internet üzerinden ayda ortalama 25.500 YTL'lik işlem yaptığını göstermektedir.

Çağrı Merkezi İşlemleri

Çağrı merkezi olan kurum sayısı, bir aracı kurumun faaliyetlerini durdurması sebebiyle 16'dan 15'e inmiştir.

İşlem yapan müşteri sayısı %25, iletilen emir sayısı %20, gerçekleşen emir sayısı da %17 oranında düşüş göstermiştir. Ancak gerçekleşen hacim, %6 oranında artmış ve altı ayda 2,1 milyar YTL'ye yükselmiştir. Çağrı merkezi işlemlerinin toplamdaki payı %0,9 seviyesinde seyretmeye devam etmiştir.

2005 yılının ilk altı ayında, çağrı merkezi aracılığıyla iletilen hisse senedi emirlerinin %72'si gerçekleşmiştir. İletilen emir hacminin gerçekleşme oranı ise %67 seviyesinde olmuştur. Çağrı merkezi üzerinden iletilen emirlerin ortalama büyüklüğü 4.276 YTL ve emir başına gerçekleşen ortalama hisse senedi hacmi 4.011 YTL seviyesindedir

2005 yılının ilk yarısında çağrı merkezi müşterileri kişi başına ortalama 100.747 YTL'lik emir vermiş-

Çağrı Merkezi İşlemleri	2004/06	2005/06	Değişim
Aracı Kurum Sayısı	16	15	-6.3%
İletilen Emir Sayısı	918,970	739,338	-19.5%
Gerçekleşen Emir Sayısı	639,068	531,430	-16.8%
Emir İleten Farklı Müşteri Sayısı	42,082	31,382	-25.4%
Emri Gerçekleşen Farklı Müşteri Sayısı	40,912	30,318	-25.9%
İletilen Hisse Senedi Hacmi (mn YTL)	3,584	3,162	-11.8%
Gerçekleşen Hisse Senedi Hacmi (mn YTL)	2,011	2,131	6.0%

Kaynak: TSPAKB

lerdir. Kişi başına altı ayda gerçekleştirdikleri ortalama işlem hacmi ise 70.300 YTL olmuştur. 2004/06 döneminde bu rakam 49.153 YTL idi.

Çağrı merkezi işlemlerinde ortalama emir büyüklüğü internet işlemlerine kıyasla daha yüksek olmakla beraber, müşteri başına gerçekleşen işlem hacmi internet işlemlerinde daha yüksektir.

Çalışan Profili

Aracı kurumların çalışan sayısında 2001 yılından bu yana devam eden gerileme, ilk defa 2005 yılının ikinci çeyreğinde durmuştur. 2005/03 döneminde 5.839 olan çalışan sayısı 13 kişi artarak 2005/06 döneminde 5.852'ye çıkmıştır. Bu rakam yine de 2004 yıl sonunda 5.906 olan çalışan sayısından düşüktür.

2004/06 döneminde 5.927 olan çalışan sayısı, bir yıl içinde 75 kişilik azalmayla (%1,3 oranında düşüş) 5.852'ye inmiştir. Ancak, düşüş temel olarak faaliyetleri sona eren, veya geçici olarak faaliyetleri durdurulduğu için verisi elde edilemeyen aracı kurumlardan kaynaklanmaktadır. 2004/06 dönemi için yılı için 108 aracı kurumdan personel sayısı verisi alınmışken, 2005/06 döneminde 101 kurumun verisi alınmıştır. Nitekim, aracı kurum başına ortalama çalışan sayısı 2004/06 döneminde 55 iken 2005/06'da 58'e yükselmiştir.

2005/06 dönemi itibarıyla, çalışanların %43'ünü kadınlar oluşturmaktadır. Son bir yıl içinde kadın çalışanların sayısındaki düşüş %3 iken, erkek çalışanların sayısı neredeyse değişmemiştir.

Aracı Kurumların Toplam Çalışan Sayısı	2004/06	2004	2005/06
Toplam	5,927	5,906	5,852

Kaynak: TSPAKB

Çalışanların Departman Dağılımı		
	2004/06	2005/06
Merkez Dışı Örgütler	31.62%	32.19%
Şube	20.87%	20.73%
Acente	6.72%	7.57%
İrtibat Bürosu	4.03%	3.90%
Mali ve İdari İşler	15.07%	14.99%
Broker	11.68%	10.95%
Dealer	8.86%	8.87%
Yurtiçi Satış (Merkez)	4.99%	4.65%
Araştırma	3.75%	3.71%
İç Denetim-Teftiş	3.14%	3.26%
Hazine	2.62%	2.51%
Bilgi İşlem	2.62%	2.75%
Kurumsal Finansman	2.31%	2.20%
Portföy Yönetimi	0.86%	1.06%
Yurtdışı Satış	1.33%	1.49%
İnsan Kaynakları	0.94%	0.87%
Diğer	10.22%	10.49%
Toplam	100.00%	100.00%

Kaynak: TSPAKB

Çalışanların Departman Dağılımı

Aracı kurumlarda çalışanların %32'si şube, acente ve irtibat bürolarında görev yapmaktadır. 2004/06 ile 2005/06 dönemleri karşılaştırıldığında, acentelerde çalışan sayısında %11'lik bir artış olduğu gözlenmektedir. Böylece, acente çalışanlarının toplam çalışanlar içindeki payı da %8 seviyesine yükselmiştir.

Yurtiçi Satış, Broker ve Dealer'lar ile beraber yurtiçi müşterilere hizmet veren çalışanlar, toplamın %57'sini oluşturmaktadır. Mali ve İdari İşler de %15'lik payla çalışan sayısının yüksek olduğu bir bölümdür.

Departman Başına Ortalama Çalışan Sayısı		
	2004/06	2005/06
Mali ve İdari İşler	8.3	8.8
Broker	6.7	6.5
Dealer	5.3	5.6
Yurtiçi Satış (Merkez)	4.9	4.6
Araştırma	3.8	3.6
Kurumsal Finansman	3.3	3.4
Yurtdışı Satış	2.9	3.3
Bilgi İşlem	2.2	2.6
Hazine	2.5	2.5
Portföy Yönetimi	1.8	2.0
İç Denetim-Teftiş	1.8	2.0
İnsan Kaynakları	1.6	1.5
Diğer	6.2	6.5

Kaynak: TSPAKB

Merkez Dışı Örgütlerde Ortalama Çalışan Sayısı		
	2004/06	2005/06
Şube	5.6	5.5
Acente*	2.4	2.1
İrtibat Bürosu	3.5	3.3
Toplam	2.6	2.3

Kaynak: TSPAKB

*Aracı kurum bordrosunda olmayan çalışanlar dahildir.

Departmanlarda ortalama çalışan sayısı dikkate alındığında, en kalabalık bölüm ortalama 8-9 çalışan ile Mali ve İdari İşler Departmanıdır. Aracı kurum başına ortalama 6-7 broker görevlendirilmektedir. İşlem yapmayan 1 kurum ve uzaktan erişim yapan 2 kurum broker istihdam etmemektedir. En çok broker istihdam eden kurumun ise bu pozisyondaki eleman sayısı 25'tir. Dealer ve yurtiçi satıştaki personel bir arada sayılırsa aracı kurum merkezlerinde ortalama olarak 10 kişilik bir satış ve pazarlama ekibi çalışmaktadır. 2005 yılının ilk yarısında işlem hacminin %18'ini yaratan yurtdışı pazarlama departmanları ortalama 3 kişiyle hizmet sunmaktadır.

Aracı kurumların merkez dışı örgütlerinde; şubelerde ortalama 6, irtibat bürolarında 3, acentelerde ise ortalama 2 kişi çalışmaktadır. Bu sayıya aracı kurum bordrosunda yer almayan çalışanlar dahil edilmiştir. Aslında acentelerde çalışanların çoğunluğu, aracı kurumun değil acentenin bordrosunda yer almaktadır.

Çalışanların Eğitim Durumu

Aracı kurum çalışanlarının %72'si bir yükseköğrenim diploması sahibidir. Kadın ve erkeklerde aynı seviyede olan bu oran yıllar içinde artış göstermiştir.

Eğitim seviyesindeki artış, büyük ölçüde yükseköğrenim seviyesinin altında eğitime sahip çalışanların

Çalışanların Eğitim Durumu		
	2004/06	2005/06
Yüksek Lisans	8.7%	8.2%
Lisans	51.7%	54.5%
Yüksek Okul	8.9%	9.2%
Lise	23.9%	22.0%
Ortaokul	3.3%	2.6%
İlkokul	3.5%	3.6%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

sayısındaki azalmadan kaynaklanmaktadır. Nitekim, 2004 yılının ilk altı aylık dönemine kıyasla, ilkokul-ortaokul ve lise diplomasına sahip çalışanların sayısı %9,4 oranında azalırken, yüksekokul ve üstü eğitilmiş çalışanların sayısı %2,3 artmıştır. Özellikle lisans diplomasına sahip çalışanların sayısında 2004/06 dönemine göre %4 oranında bir artış olmuş, bu çalışanların payı da %54,5'e yükselmiştir.

Çalışanların Yaş Dağılımı

Aracı kurumlarda çalışanların yaş ortalaması genel olarak düşük olmakla beraber, 2001 yılından itibaren sektörün yaş ortalamasının arttığı gözlenmektedir. 2004/06 döneminde çalışanların %71'i, 2005 yılının aynı döneminde ise %68'i 35 yaş ve altındadır. 35 yaş altı "genç" olarak tanımlanacak olursa, aracı kurumlarda "genç" çalışan oranı giderek azalmaktadır.

Kadınlarda, 35 yaş altında olanların oranı %77 iken, erkeklerin %61'i 35 yaş ve altındadır. 2004/06 döneminde kadın çalışanların %79'u, erkek çalışanların ise %64'ü 35 yaş ve altındaydı. Kısacası, sektördeki erkeklerin yaş ortalaması kadınlardan daha yüksektir.

Önceki yıllarda sektörün genelinde yaş ortalaması çok daha düşük idi. Fakat, 2001 krizinin ardından aracı kurumların çalışan sayısındaki azalma ağırlıklı olarak 25 yaşın altındaki kesimi etkilemiş, sektörde belli bir yaşın üzerindeki çalışanlar kalmıştı.

Bununla beraber, 2005/06 dönemine kadar aracı kurumlarda istihdam açılmamış, sektöre yeni çalışan girişi olmamıştır. Bu etkenlerle beraber, mevcut çalışanların yaşları da zaman içinde artmış,

Çalışanların Yaş Dağılımı	2004/06	2005/06
18-25	10.6%	9.2%
26-30	28.8%	26.0%
31-35	31.2%	32.7%
36-40	16.6%	18.5%
41-45	7.2%	8.1%
46-50	3.3%	3.2%
51-55	1.3%	1.2%
56-60	0.7%	0.7%
61+	0.3%	0.3%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

böylece sektörün genel yaş ortalaması yükselmiştir.

Çalışanların İş Tecrübesi

Sektörde çalışanların iş tecrübesi de giderek artmaktadır. 2004/06 döneminde 5 yılın üzerinde iş tecrübesi olan çalışanların oranı %62 iken, bu oran 2005/06 döneminde %67'ye çıkmıştır. Kadınlarda 5 yıldan fazla tecrübelilerin oranı %60'tan %67'ye, erkeklerde ise %64'ten %68'e çıkmıştır.

Yaş ortalamaları ile ilgili yapılan yorumlar iş tecrübeleri için de geçerlidir. Sektöre 2001 yılından itibaren yeni çalışan girişinin olmaması, ya da çok kısıtlı olması sebebi ile, çalışmaya devam edenlerin tecrübeleri zaman içinde artmış, sektör daha tecrübeli çalışanlara sahip bir yapıya gelmiştir. Fakat, bu durumun zaman içinde değişmesi ve sektörün yeniden istihdam yaratır hale gelmesi gerekmektedir.

Çalışanların İş Tecrübesi (yıl)	2004/06	2005/06
0-2	13.7%	12.7%
2-5	24.0%	20.1%
5-10	33.3%	33.2%
10-15	18.5%	21.1%
15+	10.4%	12.9%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Sermaye Piyasası Özet Verileri

Yurtiçi Tasarrufların Dağılımı				
Milyon YTL	2003	2004	09/2005	%Δ
Sabit Getirili Menkul Kıymetler	78,694	97,407	104,518	7.3%
Mevduat	147,351	182,762	210,310	15.1%
Hisse Senedi*	23,590	40,616	52,029	28.1%
TOPLAM	249,634	320,785	366,857	14.4%
Tahmini Altın Stoku	109,429	114,775	117,908	2.7%
Milyar \$				
Sabit Getirili Menkul Kıymetler	56.4	72.6	78.0	7.4%
Mevduat	105.6	136.2	156.9	15.2%
Hisse Senedi*	16.9	30.3	38.8	28.2%
TOPLAM	178.8	239.0	273.7	14.5%
Tahmini Altın Stoku	78.4	85.5	88.0	2.8%

*: Halka açık kısmın piyasa değeri.

Menkul Kıymet Stokları				
Milyon YTL	2003	2004	08/2005	%Δ
Hisse Senedi*	18,008	25,186	29,674	17.8%
Hazine Bonosu/Devlet Tahvili	194,387	224,483	239,517	6.7%
Diğer	1,617	2,932	4,191	43.0%
Toplam	214,012	252,601	273,382	8.2%
Milyar \$				
Hisse Senedi*	12.9	18.8	22.0	16.9%
HB/DT	139.5	168.0	177.8	5.8%
Diğer	1.2	2.2	3.1	41.8%
Toplam	153.6	189.0	202.9	7.3%

*: Toplam nominal değer.

Halka Açık Şirketlerin Piyasa Değeri				
	2003	2004	02/11/2005	%Δ
Milyon YTL	96,073	132,556	174,002	31.3%
Milyon \$	69,003	98,073	129,620	32.2%
Halka Açık Kısmın Piyasa Değeri (Milyon \$)	17,459	26,390	38,751	46.8%
Ortalama Halka Açıklık Oranı	25.3%	26.9%	29.9%	11.1%

Halka Açık Şirket Sayısı				
	2003	2004	02/11/2005	%Δ
İMKB'de Kote Şirketler	285	297	302	1.7%
İMKB'de İşlem Gören Şirketler	285	297	301	1.3%

Birincil Halka Arzlar				
	2003	2004	02/11/2005	%Δ
Toplam Hacim (Milyon \$)	11.3	481.8	481.3	-0.1%
Şirket Sayısı	2	12	8	-33.3%

Halka Açık Şirket Karlılığı				
	2001	2002	2003	%Δ
Kar Eden Şirket Sayısı	231	207	221	6.8%
Zarar Eden Şirket Sayısı	76	81	64	-21.0%
Kar Edenlerin Toplam Karı (Bin YTL)	4,670,899	5,507,834	6,499,432	18.0%
Zarar Edenlerin Toplam Zararı (Bin YTL)	-2,688,115	-1,035,591	-468,071	-54.8%
Toplam Kar/Zarar (Bin YTL)	1,982,784	4,472,244	6,031,361	34.9%
Kar Edenlerin Toplam Karı (Milyon \$)	3,784	3,500	4,480	28.0%
Zarar Edenlerin Toplam Zararı (Milyon \$)	-2,178	-679	-314	-53.8%
Toplam Kar/Zarar (Milyon \$)	1,606	2,821	4,166	47.7%

Kurumsal Yatırımcı Portföy Büyüklüğü				
Milyon \$	2003	2004	07/11/2005	%Δ
A Tipi Yatırım Fonları	476	583	644	10.5%
B Tipi Yatırım Fonları	11,494	17,708	20,624	16.5%
Emeklilik Yatırım Fonları	19	222	733	230.9%
Yatırım Ortaklıkları	135	220	285	29.4%
Gayrimenkul Yat.Ort.	715	752	1,638	117.8%
Risk Sermayesi Yat.Ort.	2	64	56	-12.3%
Toplam	12,842	19,548	24,012	22.8%
Kurumsal Yatırımcı/GSMH	5.7%	7.7%	8.0%	3.2%

Sermaye Piyasası Özet Verileri

Yatırımcı Sayısı				
	2003	2004	02/11/2005	%Δ
Açık Hesap Sayısı	2,077,742	2,177,516	2,376,426	9.1%
Bakiyeli Hesap Sayısı	1,106,752	1,072,663	1,070,733	-0.2%
Bakiyeli Hesap/Toplam Nüfus	1.6%	1.6%	1.6%	0.0%

Yabancı Yatırımcı İşlemleri				
Milyon \$	2003	2004	09/2005	%Δ
Saklama Bakiyeleri	8,954	16,141	26,311	63.0%
İşlem Hacimleri	17,334	37,368	57,912	55.0%
Net Alışları	1,010	1,430	3,222	125.4%

TSPAKB Üyeleri*				
	2003	2004	02/11/2005	%Δ
Aracı Kurumlar	118	112	109	-2.7%
Bankalar	44	42	41	-2.4%
Toplam	162	154	150	-2.6%

*: Dönem sonu itibarı ile.

Aracı Kuruluşların İşlem Hacimleri				
Milyar \$	2003	2004	09/2005	%Δ
Hisse Senedi Piyasasında				
Aracı Kurum	197	312	287	-8.1%
Tahvil/Bono Piyasasında				
Aracı Kurum	432	650	527	-18.9%
Banka	1,317	2,473	2,406	-2.7%
Tahvil/Bono Piyasası Toplam	1,748	3,123	2,933	-6.1%
Toplam İşlem Hacmi	1,945	3,435	3,220	-6.3%

Aracı Kurumlarla İlgili Veriler				
Milyon \$	2001	2002	2003	%Δ
Aktif Toplamı	653.5	607.8	929.7	53.0%
Özsermaye Toplamı	394.8	435.9	642.8	47.5%
Net Komisyon Gelirleri	276.1	201.1	234.6	16.7%
Esas Faaliyet Karı	75.3	0.2	42.8	19723.1%
Net Kar	176.9	70.2	92.1	31.3%
Personel Sayısı	7,156	6,636	6,035	-9.1%
Şubeler	219	243	227	-6.6%
İrtibat Bürosu	88	96	78	-18.8%
Acente Şubeleri	3,948	3,656	3,993	9.2%

İMKB-100 Endeksi ve İşlem Hacmi				
	2003	2004	02/11/2005	%Δ
İMKB-100	18,625	24,972	33,152	32.8%
İMKB-100 - En Yüksek	18,708	25,106	35,810	42.6%
İMKB-100 - En Düşük	8,792	15,804	22,888	44.8%
Günlük Ort. İşlem Hacmi (Milyon \$)	407	593	760	28.1%

Yurtdışı Borsa Endeksleri				
	2003	2004	02/11/2005	%Δ
Japonya Nikkei 225	10,677	11,489	13,895	20.9%
Almanya DAX	3,965	4,256	4,944	16.2%
Fransa CAC 40	3,541	3,821	4,435	16.1%
İngiltere FTSE 100	4,477	4,820	5,349	11.0%
Hong Kong Hang Seng	12,576	14,230	14,597	2.6%
S&P 500	1,110	1,214	1,203	-0.9%
Nasdaq 100	1,468	1,624	1,585	-2.4%

Haftalık olarak güncellenen Sermaye Piyasası Özet Verileri Tablosuna www.tspakb.org.tr adresindeki internet sitemizden ulaşabilirsiniz.

TSPAKB TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI ARACI KURULUŞLARI BİRLİĞİ

sermaye piyasasında gündem, TSPAKB'nin aylık iletişim organı olup, para ile satılmaz.

TSPAKB adına İmtiyaz Sahibi:

Müslüm Demirbilek

Genel Yayın Yönetmeni:

İlkay Arıkan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Alparslan Budak

Yayın Türü: Yaygın, süreli.

Yönetim Yeri: TSPAKB

Büyükdere Caddesi No:173

1. Levent Plaza, 1. Levent 34394 İstanbul

İnternet: www.tspakb.org.tr

E-posta: tspakb@tspakb.org.tr

Basım Yeri: Printcenter

Cem Sultan Sok. 2A, 4. Levent 34416 İstanbul

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB), aracı kuruluşların üye olduğu, kamu tüzel kişiliğini haiz özdüzenleyici bir meslek kuruluşudur.

Birliğin 109 aracı kurum ve 41 banka olmak üzere toplam 150 üyesi vardır.

Misyonumuz;

Çalışanları en üst derecede mesleki bilgi ile donatılmış, etik değerlere bağlı, rekabeti yatırımcılara daha kaliteli ürün ve hizmet sunumu şeklinde algılayan ve saygınlığına önem veren bir meslek mensupları kitleleri oluşturmak; sermaye piyasasını geliştirmek ve bu yolla ülkenin kalkınmasına katkıda bulunmaktadır.

Bu bülten Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği ("TSPAKB") tarafından bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu bültende yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum ve istatistiki değerler hazırlandığı tarih itibarıyla güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Bilgilerin hata ve eksikliğinden ve ticari amaçla kullanılmasından doğabilecek zararlardan TSPAKB hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Bu bültende yer alan bilgiler kaynak gösterilmek şartıyla izinsiz yayınlanabilir.